

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Habilidades e Técnicas da Comunicación Empresarial		Código	660G01038
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Coruña)			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	Sánchez Pombo, Ernesto	Correo electrónico	ernesto.sanchez.pombo@col.udc.es	
Profesorado	Sánchez Pombo, Ernesto	Correo electrónico	ernesto.sanchez.pombo@col.udc.es	
Web				
Descrición xeral	Introducir os alumnos nas técnicas básicas de comunicación considerada ésta como unha habilidade transversal que lles permitirá maximizar a expresión do resto das aprendizaxes do grao.			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen *Metodoloxías docentes que se modifican 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado 4. Modificacións na avaliación *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A8	Psicoloxía do Traballo e Técnicas de negociación.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A15	Dirixir grupos de persoas.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B7	Habilidades nas relacións interpersoais.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B12	Motivación para a calidade.
B13	Adaptación a novas situacións.
B14	Aprendizaxe autónomo.
B15	Creatividade.
B16	Liderado.

C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
		A8	B2
		A13	B3
		A14	B4
		A15	B7
		A31	B8
			B9
			B12
			B13
			B14
			B15
			B16
			C1

Contidos	
Temas	Subtemas
1-COMUNICAR ¿Por qué, para qué, desde cando?	1.1 Quen somos os que aquí estamos. ¿Sabémolo?. Definición de comunicación 1.2. Formas de comunicación 1.3. Un apunte histórico 1.4. A comunicación como impulsor do progreso 1.5. A comunicación chega a empresa 1.6. Un exemplo de comunicación empresarial complexa. La Voz de Galicia 1.7. Comunicación 3.0. O Futuro xa está aquí (internet, redes sociais...)
2-COMUNICAR. ¿Cómo, a quen (empatía, autoritas, curiosidade e respecto)?	2.1. Técnicas de comunicación transversais e xerárquicas 2.2. Dirección de persoas 2.3. Técnicas de negociación e resolución de conflitos. Relacións empresa / comité de empresa 2.4. Falar en pública, esa asignatura pendente 2.5 Os segredos do liderado 2.6 A empatía, a creatividade e a intelixencia emocional 2.8 Coworking 2.9 A xestión do tempo 2.10. Como motivar 2.11 A comunicación externa da empresa 2.12. O impacto e a sorpresa como estratexias eficaces de comunicación. O día que soubemos que Hedi Lamar axudou a inventar o wifi

3- PRÁCTICAS DE COMUNICACIÓN.	3.1. Como transmitir de xeito eficaz unha mensaxe 3.2. Técnicas de comunicación oral e escrita 3.3. Cómo utilizar os novos media (e os vellos) 3.4. A comunicación política como exemplo singular de comunicación empresarial 3.5 Os polemistas e os filibusteros. Dúas técnicas de comunicación extremas 3.6 Os gabinetes de comunicación das empresas 3.7 Marca 3.8 Responsabilidade social corporativa 3.9 Relacións institucionais e lobbys 3.10 Mecenazgo 3.11 Comunicación de crisis
4-TALLERES DE COMUNICACIÓN	4.1. Leccións maxistrais de expertos en comunicación 4.2 Exposicións e defensa en clase de casos prácticas por parte dos estudantes 4.3 Traballo en grupo

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral		15	20	35
Estudo de casos		9	20	29
Traballos tutelados		4	20	24
Mesa redonda		4	20	24
Saídas de campo		2	0	2
Portafolios do alumno		1	4	5
Proba mixta		2	25	27
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audienci
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Mesa redonda	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.

Saídas de campo	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Portafolios do alumno	Recopilación ordeada dos resumes, casos prácticos e material que se imparta na asignatura e todas as fontes de información que se empregaron nas clases
Proba mixta	Consistirá nunha proba obxectiva de carácter escrito que será de pregunta resposta que se completará cunha proba de carácter oral

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O profesor realizará un asesoramento e seguemento do alumnado para a correcta realización dos traballos tutelados, así como as pautas para unha boa presentación

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno		Recopilación ordeada dos resumes, casos prácticos e material que se imparta na asignatura e todas as fontes de información que se empregaron nas clases	10
Traballos tutelados		Referido a realización dun traballo acorde coa asignatura, previamente consensuado coa profesora	20
Sesión maxistral		Exposición dos coñecementos necesarios para asimilar a asignatura e realizar os traballos, así como a exposición oral	10
Estudo de casos		Metodoloxía onde a persoa ten que abordar a descrición dunha situación específica que suscita un problema que debe ser valorado e resolto por un grupo de persoas a través dun proceso de discusión.	20
Proba mixta		Consistirá nunha proba obxectiva de carácter escrito que será de pregunta resposta que se completará cunha proba de carácter oral	40

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	Berckhan Bárbara. (2005). El arte de hablar en público. Cómo ganar respeto con serenidad. RBA. IntegralBou i Bauza, G. (2005). Comunicación persuasiva para directivos, directores y dirigentes.. Madrid. Pirámide Campo Vidal, M. (2008). ¿Por qué los españoles comunicamos tan mal?. Barcelona. Plaza Janés. Castanyer, O. (2001) Por qué no logro ser asetivo. Bilbao. Rd. Descleé de Brouwer Cskszentmihalyi (1997). Fluir. Una psicología de la felicidad . Kairós Covey, S. (1997). Los 7 hábitos de la gente altamente eficiente. Paidós Ibérica Ekman P. (2010) Cómo detectar mentiras. Barcelona. Ed. Paidós Fabregat, Antonio (2017). Convince y vencerás. Alienta Editores Farache, Leo. (2019) El arte de comunicar. Editorial Almuzara Goleman, D (1996). La inteligencia emocional. Kairós Gilbert D. y Rozé, Y. (1992) 52 ejercicios para la formación. Madrid. Ed. Conorg Martín Ovejero. (2019). Tú habla que yo te leo. Las claves de la comunicación no verbal. Seligman.M.(2011) La vida que florece. Madrid. Ediciones. B Salas, C. (2010). Las once verdades de la Comunicación. LID E. Empresarial 2000 Saló, N. (2005). Aprender a comunicarse en las organizaciones.. Barcelona. Paidós Sanz González, M.A. y González Lobo, Mª A. (2005). Identidad corporativa. Claves de la comunicación empresarial.. ESIC. Serrano, Sebastiá. (2003). El relago de la comunicación. Editoria Anagrama Studer, Jürg. Oratoria. (1996) El arte de hablar, disertar, convencer. Editorial El Drac. Vallejo-Nágera, J.A. (2010) Aprender a hablar en público hoy. Ed. Planeta Vázquez, S (2012) La felicidad en el trabajo y en la vida. Ed. Actualia VV.AA.. (1991) Cómo hablar en público. Ediciones Deusto
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías